

2017-18 ପାଇଁ ଦେଶବ୍ୟାପୀ 100 ମିଲିଅନ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ ଲାଗି ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ 2023-24 ସୁଦ୍ଧା 300 ମିଲିଅନ ଟନ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ଲକ୍ଷ୍ୟ

Posted On: 09 AUG 2017 6:33PM by PIB Bhubaneswar

ଭାରତ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନରେ ରହିଛି । 2015-16 ରେ ଏଠାରେ ବାର୍ଷିକ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ 155.48 ମିଲିଅନ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ବିଶ୍ୱର ମୋଟ ଉତ୍ପାଦନର ଶତକଡ଼ା 19 ପ୍ରତିଶତ । ପଶୁପାଳନ, ତାହରା ଏବଂ ମହ୍ୟପାଳନ ବିଭାଗ, କୃଷି ଓ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ 2023-24 ରେ 300 ମିଲିଅନ ଟନ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି ଏବଂ ଏଥିସହିତ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ 40.77 ମିଲିଅନ ପ୍ରଜନନ ଯୋଗ୍ୟ ନନ-ଡିସ୍ପୋଜିବଲ ମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦକତାକୁ ପ୍ରତିଦିନ 2.15 କିଲୋଗ୍ରାମରୁ ବୃଦ୍ଧି କରି 5 କିଲୋଗ୍ରାମ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

19 ଡନ ପଶୁଧନ ଗଣନା, 2012 ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତରେ 300 ମିଲିଅନ ଗୋସଂପଦ ରହିଛି । 190 ମିଲିଅନ ଗୋପଶୁ ମଧ୍ୟରୁ 20 ପ୍ରତିଶତ ବିଦେଶୀ ତଥା ବର୍ଣ୍ଣ ସଂକରିତ (39 ମିଲିଅନ) ତଥା ପାଖାପାଖି 80 ପ୍ରତିଶତ ଦେଶୀ ଏବଂ ନନ-ଡିସ୍ପୋଜିବଲ ପ୍ରଜାତିର । ତେବେ ଭାରତରେ ବିଶ୍ୱ ଗୋସଂପଦର 18 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଗାଈ ଅଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଗରିବ କୃଷକର ସାଧାରଣ ଭାରତୀୟ ଗାଈ ପ୍ରତିଦିନ କଷ୍ଟରେ 1 ଲିଟରରୁ 2 ଲିଟର କ୍ଷୀର ଦେଇଥାଏ । 80 ପ୍ରତିଶତ ଗାଈ କେବଳ 20 ପ୍ରତିଶତ ଦୁଗ୍ଧର ଯୋଗଦାନ ଦେଇଥା'ନ୍ତି ।

ଯଦିଓ ଭାରତ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନରେ ନିଜର ଉଚ୍ଚସ୍ତରକୁ ବଜାୟ ରଖିଛି ତଥାପି ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଦେଶୀ ତଥା ନନ-ଡିସ୍ପୋଜିବଲ ଜାତୀୟ ପାଖାପାଖି 80 ପ୍ରତିଶତ ଗୋଧନ କମ ଉତ୍ପାଦକତା ବିଶିଷ୍ଟ ଅଟନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦକତାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନକୌଶଳର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ସୁଧାର ଆଣାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଉତ୍ପାଦକତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟନୀତି କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ (AI) ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଦରକାର । କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ ଦେଶରେ ଗୋସଂପଦର ଆନୁବଂଶିକ କ୍ଷମତାର ଉନ୍ନୟନ କରି ଅନେକ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦକତାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରି ଗାଈମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦକତାରେ ସୁଧାର ଆଣିବାରେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ।

ଏହି ମୂଳ ଗତିବିଧିକୁ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୋକୁଳ ମିଶନର ଏକଛତ୍ର ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଚାଲୁଥିବା ଅଗ୍ରଣୀ ଯୋଜନା, ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୋସଂପଦ ପ୍ରଜନନ (NPBB) ତଥା ଦେଶୀ ପ୍ରଜାତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (IB) ମାଧ୍ୟମରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଯୋଜନାରେ ବୋହରୀ ଲାଈର ପରିଚ୍ଛେଦନା କରାଯାଇଛି ଯେପରିକି 1) ଉତ୍ପାଦକତାରେ ସୁଧାର ଆଣିବା ଏବଂ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା 2) କୃଷକଙ୍କ ଆୟକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଯାହା ଫଳରେ କି 2020 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ଆୟକୁ ଦୁଇଗୁଣା କରିବାର ସରକାରଙ୍କ ମହତ୍ବାକାଂକ୍ଷୀ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାରେ ସହାୟତା ମିଳିପାରିବ । ଯଦିଓ ଏହି ଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଗତ କୃଷକ ମାନଙ୍କ ଦୁଆର ମୁହରେ ଏହି ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ଲାଗି ପ୍ରଜନନ ଭିତ୍ତିଭୂମିକୁ ଅନେକ ପରିମାଣର ସୁଦୃଢ଼ କରାଯାଇଛି, ତଥାପି ମଧ୍ୟ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବେ ଏକ ପ୍ରଜନନ ଯୋଗ୍ୟ ପଶୁସଂଖ୍ୟାର 26 ପ୍ରତିଶତ ରହିଛି ।

2020 ସୁଦ୍ଧା କୃଷକଙ୍କ ଆୟକୁ ଦୁଇଗୁଣା କରିବା ପାଇଁ 100 ମିଲିଅନ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ ପାଇଁ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟ ମାନଙ୍କରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଶୁପାଳନ, ତାହରା ଏବଂ ମହ୍ୟପାଳନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

(Release ID: 1499605) Visitor Counter : 4

